

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
Prírodovedecká fakulta
Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny

Prof. RNDr. Viliam Lauko, CSc.

Vedúci katedry

Mlynská dolina B1-546, Iľovičova 6
842 15 Bratislava 4

tel.: +421 2 60296 430

fax: +421 654290064

e-mail: krg@fns.uniba.sk

<http://regionalnageografia.sk>

Posudok oponenta na dizertačnú prácu k záverečnej obhajobe

Téma: Symboly a symbolika v procese formování regionu

Typ záverečnej práce: Dizertačná práca

Autor: RNDr. Miroslav Šifta

Oponent: doc. RNDr. František Križan, PhD.

Geografia, ako veda na prieniku viacerých vedných disciplín, má rozsiahle vedecké zameranie a často dochádza k prekryvaniu riešených tém. Tak je tomu aj v prípade predkladanej dizertačnej práce. Na prvý pohľad nie (prioritne) geografickú tému je možné študovať aj z pohľadu geografa. Možno konštatovať, že aspekt priestorovosti a komplexnosti, ktorý je v práci zreteľný, zohráva v problematike veľmi dôležitú úlohu. Je preto chvályhodné, že doktorand sa rozhodol riešiť túto problematiku ako tému svojej dizertačnej práce.

Vybrané parametre. Predkladaná dizertačná práca pozostáva zo 184 strán textu vrátane zdrojov literatúry a štyroch predložených štúdií. Autor pri písaní práce čerpal celkovo z 249 zdrojov literatúry. Pozitívne možno hodnotiť charakter týchto zdrojov, zahrňujúcich zväčša časopiseckú literatúru významných autorít v problematike. Uvedené zdroje sú relevantné k riešenej problematike a citované korektne. Možno vyzdvihnúť široké spektrum použitých zdrojov v zmysle interdisciplinárneho charakteru.

Stanovenie cieľa a miera jeho splnenia. Autor si v práci ako hlavný cieľ dizertačnej práce stanovil: „[...] *konceptualizace obecných východisek výzkumu role regionálních symbolů a symboliky v procesu formování regionu a regionálních identit a možnosti jejich využití v regionálním rozvoji. V souvislosti s tím se práce zaměřuje na definici a klasifikaci regionálních symbolů i na postižení jejich rolí a funkcí v uvedených procesech a konceptech, které do výzkumu vstupují.*“ (s. 17). Takto všeobecne stanovený cieľ

považujem za naplnený. Autor však cieľ dizertačnej práce detailnejšie diskutoval v 3. kapitole: „Ciele výzkumu, výskumné otázky a predpoklady“, kde autor uvádza štyri ciele v teoretickej časti práce, štyri ciele v empirickej časti práce a štyri výskumné otázky (s. 54-58).

Pri zhodnotení cieľov v teoretickej časti práce možno konštatovať, že štyri definované ciele boli naplnené. Istá diskusia smeruje k 4. cieľu: „*zhodnotit význam regionálných symbolů a symboliky v regionálním rozvoji (na příkladu vybraných konceptů regionálního rozvoje).*“ (s. 54). Tento aspekt problematiky by si zaslúžil širšiu diskusiu v predkladanej práci.

Definované ciele v empirickej časti zamerané na študované územie Libereckého kraja považujem naplnené v plnej miere. Aj keď istú pripomienku smerujem k definícii cieľov, v znení „diskutovať“ (2. a 3. cieľ), pretože diskusia by nemala byť definovaná ako samostatný cieľ, ale považujem ju za prirodzenú súčasť práce.

Odpovede na stanovené výskumné otázky ponúkajú predložené štúdie. V tomto zmysle možno kriticky hodnotiť náplň časti „Záver“, kde mohol autor zodpovedať na stanovené výskumné otázky.

Vhodnosť použitých metód, metodológia. Autor pri riešení problematiky využil široké spektrum metodologických postupov, čo hodnotím výrazne pozitívne. Tie možno rozdeliť do troch skupín. Prvé dve z nich: kvalitatívne vs. kvantitatívne metódy, (tak ako píše autor, s. 59) na seba účelovo nadväzujú. Vyzdvihujem práve kvalitatívny prístup a široké spektrum aplikovaných metód (literárne rešerše odbornej literatúry, expertné rozhovory a konzultácie s odborníkmi z akademickej sféry či praxe, telefonické rozhovory, e-mailové komunikácie so zástupcami mikroregionálnych organizácií a pod.). Autorovi sa podarilo počas svojho štúdia využitím rôznorodého a pestrého metodologického aparátu zozbierať rozsiahlu databázu informácií, ktorú následne využitím tretej skupiny metód, interpretačných, zhodnotil. Práve táto skupina metód, pri aplikácii geografického myslenia, robí prácu originálnou, geografickou. V práci je na mnohých miestach zreteľná zainteresovanosť autora a empirický prístup riešenia problematiky, čo možno vyzdvihnúť.

Zhodnotenie poznatkovej bázy. Poznatkovú bázu hodnotím z dvoch aspektov. Prvý z nich je geografický. V tomto zmysle hodnotím autora ako fundovaného odborníka vybaveného vhodným teoretickým aparátom. V práci preukázal svoju erudovanosť v teoretických koncepciách. Pojmový aparát je adekvátny a niektoré termíny upresňuje

v zmysle riešenej problematiky. Prehľad autora v domácej a zahraničnej literatúre považujem za solídny. Druhý aspekt poznatkovej bázy je interdisciplinárny, ktorý je v práci v istom zmysle poddimenzovaný. Uvedomujem si, že ide o obhajobu geografickej práce, avšak niektoré koncepcie (z iných vedných odborov) sú riešené iba okrajovo. Na druhej strane, v predkladanej práci prevažujúci geografický prístup považujem za prínosný pre riešenie interdisciplinárnej problematiky. Vzhľadom na charakter práce a interdisciplinárnu povahu riešeného problému ako aj zameranie autora možno poznatkovú bázu označiť za nadpriemernú.

Vedecký prínos a originalita práce. Predkladanú prácu považujem za originálnu. Vedecký prínos predloženej práce, z hľadiska geografie ako celku, hodnotím pozitívne v zmysle rozvoja geografického myslenia o „nové“ témy a interdisciplinárny pohľad na riešený problém. Z hľadiska regionálnej geografie (českej či slovenskej) možno autorovi svojou prácou a doterajšími vedeckými výstupmi pripísať zásluhu o výrazný posun vpred. Ide najmä o využitie vybraných (negeografických) konceptov do regionálnogeografických tém, akými sú rozvoj regiónov v zmysle priestorových aspektov. O prínose práce do vedeckého bádania svedčí aj pestrá publikačná činnosť autora v renomovaných časopisoch doma aj v zahraničí. Kvalitu predložených prác azda nemožno spochybňovať, keďže ide zväčša o impaktované časopisy z rešpektovaných databáz, ktoré prešli riadnym recenzným konaním.

Aplikačné prínosy práce pre prax. Aplikačné prínosy možno zhodnotiť najmä z hľadiska možnej implantácie koncepcií novej regionálnej geografie do praxe regionálneho rozvoja. Autor poukazuje na možnosti využitia symbolov v rozvoji regiónov na rôznych hierarchických úrovniach (lokálna vs. regionálna). Uvádza pozitívne, ale aj negatívne príklady ich implementácie v praxi. Práve verifikáciou zistení autora zo skúmaného regiónu na príklade iných regiónov (aj zahraničných) by mohli byť prijaté všeobecné výsledky a tie následne využiteľné v praxi. Možnosti ďalšieho potenciálu symbolov a symboliky v rozvoji regiónov diskutuje autor v závere práce, čím naznačil možnosti smerovania budúceho výskumu.

Otázky pre autora pri obhajobe práce. Okrem uvedených pripomienok možno upozorniť na nasledujúce:

1. Na viacerých miestach autor argumentuje, že „sila“ regionálnych grafických symbolov má aj vplyv na rozvoj cestovného ruchu (turizmu). Tento aspekt problematiky však

zostal bez širšej diskusie. Vyplýva toto tvrdenie aj z empirickým poznatkov autora alebo ide iba o všeobecný rešerš literatúry?

2. Dizertant diskutuje o „strate“ fyzickogeografickej zložky vo výskume regionálnej geografie (s. 26). Možno diskutovať o súčasnom trende príklonu regionálnej geografie práve k humánnej (sociálnoekonomickej) geografii, resp. k spoločenským (sociálnym) vedám. Tento trend potvrdzuje aj predkladaná práca. Z tohto dôvodu je diskutabilný postoj autora nad týmto trendom.

3. Z textu práce ako aj tvrdení autora vyplýva nejasný pohľad na úlohu geografie ako vedy a jej chápania v kontexte riešeného problému: „*Oživením zájmu o regiony v rámci (nejen) regionální geografie se stává výzkum více idiografickým.*“ (s. 23) alebo „*Jde tedy o kombinaci idiografického i nomotetického přístupu.*“ (s. 23). Otázne je, či autor chápe svoj prístup k výskumnému problému ako niečo unikátne (idiografický prístup) alebo ako špecifický prípad všeobecného (nomotetický prístup). Môže doktorand vysvetliť svoje tvrdenia, resp. vyplývajú tieto tvrdenia z jeho výskumu?

Aj napriek spomínaným pripomienkam a výhradám si predkladaná dizertačná práca zachovala výbornú odbornú úroveň v širšom spektre hodnotených problémov. Autor na mnohých miestach práce prejavil detailnú znalosť problematiky. Práca rozvíja vedný odbor a prináša množstvo nových poznatkov v kontexte interdisciplinárnej povahy problému. Aj preto pokladám dizertačnú prácu RNDr. Miroslava Šiftu za nadpriemernú. Doktorand odvedol kus dobrej a poctivej práce a preukázal, že má predpoklady úspešne postupovať vo vedecko-výskumnej činnosti.

Predkladanú prácu odporúčam na obhajobu a po úspešnej obhajobe navrhujem RNDr. Miroslavovi Šiftovi udeliť akademický titul „*philosophiae doctor*“ (PhD.).

V Bratislave dňa 21.09.2018

doc. RNDr. František Križan, PhD.

Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny

PRIF UK, Mlynská dolina, 842 15 Bratislava